Motion till kommunfullmäktige Leksand

Vägskulden – För en Rättvis, Hållbar och Kostnadseffektiv väghållning för hela Leksand.

Leksands kommun har privatiserat underhållskostnaderna för cirka 333 kilometer enskild väg där väghållningen förvaltats av kommunen som längst i 52 år. Ansvaret för underhållskostnaderna ligger nu på fastighetsägare att via vägavgifter betala med privata redan skattade medel. De vägar som är i eftersatt underhåll så att det skapats underhållsskulder om approximativt 340 miljoner kronor är mycket ojämnt fördelade mellan byar och tätorter. Många vägar har lämnats över i ”befintligt skick” det vill säga utan att först vid behov restaureras.

Det är nu dags att bygga framtidens väghållning som skall vara rättvis, hållbar och kostnadseffektiv. Leksands väghållning bör byggas upp utifrån nedanstående yrkanden. Eftersom det är många yrkanden så går det utmärkt att bereda och behandla dom var för sig.

Vänsterpartiet Leksand yrkar

Att:

Vägar inom och mellan byar och tätorter snarast ska få erbjudande om att intas i kommunal väghållning.

Nya regelverk och avtal ska erbjuda alla de drift- och underhållsåtgärder som rekommenderas i Trafikverkets handbok för enskilda vägar. Regelverken ska även utifrån bedömda behov inbegripa: reparationer, klimatanpassning, bärighetsåtgärder och reinvesteringar.

Kommunen skall efterhand åtgärda det eftersatta underhåll som skapat underhållsskulder på flera av de 333 km vägar där kommunen ansvarade under perioden 1973 – 1/6 2025. Då underhållsskulderna är ojämnt fördelade beställer kommunen en ny, oberoende och professionell besiktning, som skall ge prislappar och förslag till turordning för vilka vägar, diken och trummor som skall åtgärdas först.

Kommunens tre största tätorter (enligt SCB indelning): Leksand, Insjön och Siljansnäs skall så snabbt som möjligt få infört kommunalt huvudmannaskap med hjälp av Plan- och bygglagen.

Övriga tättbebyggda områden i tätorter (SCB), småorter (SCB) och byar med samlad bebyggelse skall därefter om de själva vill, kunna ansöka om omvandling till kommunalt huvudmannaskap.

De som med privata medel fick betala cirka 20 miljoner kronor för de förrättningar som kommunen ansökte om, skall kompenseras. Individuellt eller kollektivt.

En långsiktig kommunal väghållningsplan upprättas. Planen skall vara öppet tillgänglig. Den skall revideras en gång per mandatperiod. Den föreslås av ett kommunalt väg- och gatukontor och fastställs av kommunfullmäktige. Planen ska innehålla planerat förebyggande underhåll samt andra planerade åtgärder.

Byar och tätorter ska garanteras inflytande och en god dialog med politiken, ett väg- och gatukontor och andra delar av förvaltningen. Lämplig organisationsform för detta utreds.

Ett kommunalt väg- och gatukontor inrättas. Det finansieras via kommunal budget. Föreningar som ansluter sig till att intas i kommunal väghållning kan i stor utsträckning därigenom slippa ifrån administration, fritidsarbete och dryga vägavgifter. Kontoret skall ansvara för att

* utföra, upphandla och administrera en effektiv, billig, rättvis och hållbar väghållning för ett definierat vägnät.

* föreslå den långsiktiga kommunala väghållningsplanen.

* årligen redovisa vilken väghållning som utförts.

* tillsammans med politiken medverka för att garantera inflytande och en god dialog med byar och tätorter om väghållningen.

Leksand 2026-06-24

Markus Kummu, gruppledare Vänsterpartiet